

Aktuárské vědy

Emil Schoenbaum
Úvodní slovo

Aktuárské vědy, Vol. 1 (1930), No. 1, 1–2

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/144500>

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

ÚVODNÍ SLOVO.

Stále rostoucí počet oborů, v nichž používá se s úspěchem matematiky, byl v posledních desetiletích obohacen o obory, které souvisí s národním hospodářstvím a se statistikou. V anglosaské, italské, skandinávské a v nejnovější době také v ruské literatuře těchto oborů přibývá neustále knih a pojednání, která prokazují, že k povinnostem přírodopisce a národohospodáře v těchto zemích patří také důkladné ovládnutí matematiky. Tomuto pronikání exaktních metod matematických v různé obory vědní odpovídá prakticky vytvoření speciálního oboru aktuára, pod kterýmžto označením chceme také my rozuměti osoby, zabývající se aplikacemi matematiky v různých oborech národního hospodářství a přírodních věd.

Významné produkci vědecké těchto států neodpovídá bohužel úměrná činnost ve státě našem. Odpomoci alespoň z části tomuto nepoměru je cílem časopisu, jehož první číslo předkládáme. Časopis má sloužiti několika úkolům.

Má býti místem, v němž by se soustřeďovala publikační činnost v oborech, které lze označiti souborným jménem za aktuárské vědy. Pod tímto označením rozumíme tedy v první řadě všechny obory teoretického i praktického národohospodářství a sociálních věd, v nichž aplikují se metody matematické. Časopis bude plně tento úkol, přinášeti původní články z oboru politické aritmetiky, pojistné matematiky, matematické statistiky, z teorie národohospodářské a pod. Bude všimati si mimo to počtu pravděpodobnosti a různých jeho aplikací, dále teorie numerického počítání a vůbec těch partií aplikované matematiky, jež mají vztah k různým oborům vědním.

Plně tento úkol, nechce časopis „Aktuárské vědy“ vstoupiti v soutěž s jinými časopisy, působícími u nás s podobnými tendencemi. Na rozdíl od „Pojistného obzoru“, jehož význam pro vývoj našeho pojišťovnictví plně uznáváme, chce časopis náš klásti důraz na teoretickou a to v první řadě matematickou stránku problémů pojišťování životního a sociálního. Na rozdíl od „Statistického věstníku“, našeho oficiálního časopisu statistického, chceme přinášeti články, které jsou určeny v první řadě matematikům, předpokládají vyšší stupeň vzdělání matematického.

Na rozdíl od „Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky“ chceme pěstovati publikace, v nichž je stránka aplikace podstatná.

Domníváme se, že nový časopis bude moci doplniti tato důležitá naše publikační centra a zprostí je po případě článků, které pro svůj speciální význam jsou určeny pouze zlomku jich čtenářů a jinak je zatěžují.

Kromě úkolu, buditi zájem o tyto nové obory vědní v stále rostoucích řadách našich aktuárů, má sloužiti časopis také úkolu, seznamovati cizí odbornou veřejnost s naší vědeckou produkcí. Z tohoto důvodu bude časopis přinášeti články a pojednání v cizích jazycích. Stojíme na stanovisku, že lidé pracující u nás odborně, musí ovládati nejvýznamnější cizí jazyky a doufáme tudíž, že umožňující cizině dověděti se o naši produkci, nezabráňujeme zároveň domácím pracovníkům seznámiti se s prací našich badatelů. Chceme všimati si také bedlivě otázek, souvisejících s výchovou a vzděláním osob, provozujících prakticky u nás funkci aktuára. Chceme dále upozorniti mladší pracovníky našeho oboru, na jichž součinnost přímo apelujeme, na důležité knihy a pojednání, vyšlé v cizích jazycích.

Pokud se vnější stránky vydávání časopisu týče, odpovídá posláním Jednoty čsl. matematiků a fyziků, že vzala na sebe úkol vydávati časopis, jehož hlavním předmětem jsou aplikace matematiky na nové obory vědní. Za články časopisu, pokud jsou podepsány, odpovídají jejich autoři, jinak redakce.

Zveme k součinnosti všechny pracovníky oborů, pro něž je určen, a žádáme je, aby podporovali Časopis v první řadě tvořivou činností, při nejmenším však aspoň laskavým zájmem.

Dr. E. Schoenbaum za redakční kruh.

Application of Bessel coefficients in approximative expressing of collectives.

By, Dr. L. Truksa.

We meet very often in mathematical statistics with the application of method of moments and the method of least squares especially so in approximative expression of empiric frequency curves, of which we assume, that their form can be expressed by a known analytical expression including arbitrary constants. With respect to practical applicability the method of moments has the great advantage of simple way of calculating the arbitrary constants also in cases, where the use of method of least squares meets practically nearly insuperable obstacles, as in the case of determination of constants of certain Pearsons frequency curves. The application of both methods is equally easy in especial expression of frequency curves by means of series of orthogonal polynomials of type

$$y_x = \varphi_x (a_0 P_0(x) + a_1 P_1(x) + \dots) \quad (1)$$